

Raba lesa

CENE LESNIH GORIV

V PRIMERJAVI S FOSILNIMI GORIVI

Darja Stare
dr.
Nike Krajnc

Raba lesa v energetske namene je v Sloveniji, kot tudi drugod po svetu, tradicionalna in pomembna predvsem kot vir energije v gospodinjstvih. Na svetovni ravni vsako tretje gospodinjstvo ali približno 2,4 milijarde ljudi za ogrevanje domov in kuhanje uporablja les. Vlaganja v nove tehnologije in trajnostno gospodarjenje z gozdovi sta ključnega pomena za zagotavljanje lesa kot glavnega obnovljivega vira energije.

Cene lesnih goriv na trgu so dober pokazatelj razmer. V zadnjih desetih letih (2011-2021) so najnižjo ceno med lesnimi gorivi dosegali sekanci in najvišjo lesni peleti. Podobno stanje je tudi ob koncu kurilne sezone 2020/2021. Primerjava cen najpogostejših oblik lesnih goriv kaže razmeroma konstanten potek cen. Običajno so cene višje na začetku kurilne sezone in nižje ob koncu.

Drva za rabo v gospodinjstvih morajo biti zračno suha, da se zagotovi optimalno zgorevanje in zmanjšajo emisije prašnih delcev. Ob koncu kurilne sezone 2020/21 znaša cena zračno suhih drv, to je vlažnosti do 20 %, in dolžine med 25 in 33 cm, 168 evrov na tono (z vključenim DDV). Cena je za 2 % višja kot ob začetku kurilne sezone. Cena svežih drv, vlažnosti nad 30 % istih dimenzij pa znaša 159 evrov na tono. Če ceno drv izrazimo v € na MWh, torej v vrednosti toplotne energije, so zračno suha drva znatno cenejša. Namreč njihova cena ob koncu kurilne sezone znaša 42 €/MWh, med tem ko cena svežih drv znaša 71,5 €/MWh.

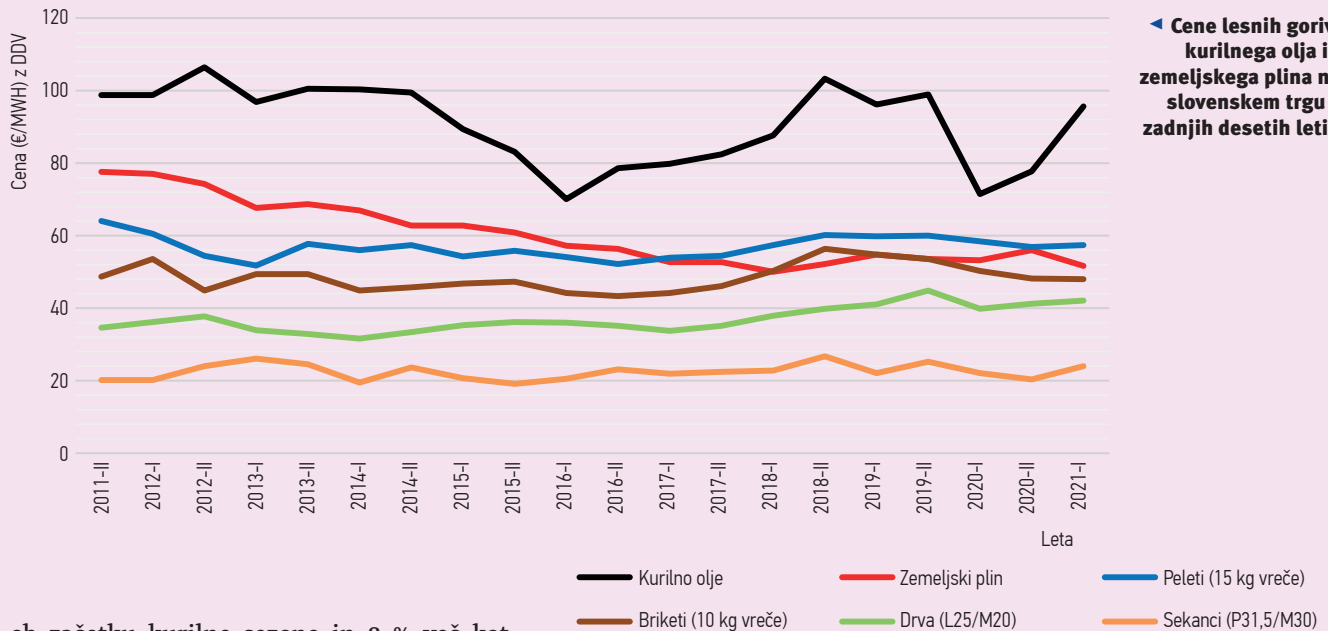
Lesni sekanci so najcenejša oblika lesnih goriv na trgu, cene pa se razlikujejo glede na vlažnost in prevladujočo frakcijo delcev. Za najbolj prodajano obliko sekancev, to je vlažnosti okoli 30 % in velikostjo delcev okoli 31 mm, bomo trenutno odšteli 81 evrov za tono (z vključenim DDV), kar je 17 % več kot

V Sloveniji so gospodinjstva v letu 2019 glede na energetske vir porabila največ lesnih goriv, in sicer 39 %. Sledi raba električne energije (28 %), ter s primerljivima deležema raba zemeljskega plina (10 %) ter raba ekstra lahkega kurilnega olja (9 %). Pri rabi lesnih goriv v gospodinjstvih je bilo porabljenega več kot 1,2 milijona m³ lesa v obliki drv. Poraba drv v gospodinjstvih se zmanjšuje (za 30 % v obdobju od 2010 do 2019), medtem ko se poraba lesnih peletov in tudi sekancev povečuje. V obdobju od 2010 do 2019 se je najbolj povečala raba lesnih peletov (za več kot 150 %).

Darja Stare in dr. Nike
Krajnc, Gozdarski
inštitut Slovenije

◀ Cene lesnih goriv, kurilnega olja in zemeljskega plina na slovenskem trgu v zadnjih desetih letih

ob začetku kurilne sezone in 8 % več kot spomladi lansko leto. Cena suhih sekancev, vlažnosti do 20 % istih dimenzij pa znaša 91 evrov na tona. Če ceno sekancev izrazimo v € na MWh, ne pride do znatnih razlik med sekanci vlažnosti do 20 % ali okoli 30 %. Namreč cena sekancev vlažnosti do 20 % ob koncu kurilne sezone znaša 23 €/MWh, med tem ko cena sekancev vlažnosti okoli 30 % znaša 24 €/MWh.

Cena briket pakiranih v 10 kg embalaži ob koncu kurilne sezone v povprečju znaša 226 €/tono (z vključenim DDV). Cene so se v primerjavi z obdobjem ob začetku kurilne sezone 2020/21 znižale za 0,4 %. V primerjavi z enakim obdobjem v letu 2020 pa je cena briket v povprečju za 4 % nižja.

Cena peletov pakiranih v 15 kg vreče ob koncu kurilne sezone v povprečju znaša 270 €/tono (z vključenim DDV), kar je slab odstotek več kot ob začetku kurilne sezone. Če pelete kupimo v razsutem stanju, lahko privarčujemo do 35 €/t, ali v tako imenovanih vrečah Big-Bag, lahko privarčujemo do 33 €/t v primerjavi s peleti pakiranimi v 15 kg vreče. Po navadi so peleti najcenejši neposredno pri proizvajalcu, medtem ko so pri distributerjih trenutno do 18 % (ali 45 €/t) dražji.

Cena ekstra lahkega kurilnega olja se je v maju 2021 gibala okoli 96 €/MWh (z vključenim DDV) in se je v primerjavi z oktobrom 2020 znatno dvignila, in sicer za 23 %. Če primerjamo cene lesnih goriv s kurilnim oljem, ugotovimo, da so sekanci kot najcenejši med lesnimi energenti kar 75 % cenejši, peleti kot najdražja oblika lesne biomase pa 40 % cenejši od kurilnega olja. Podatki kažejo, da je

dinamika cen večja pri kurilnem olju in da so cene lesnih goriv bolj stabilne kot cene fosilnih goriv.

Zemeljski plin je fosilno gorivo, vendar iz vidika emisij in onesnaževanja zraka znatno primernejši od kurilnega olja. Cena zemeljskega plina se je v maju 2021 gibala okoli 52 €/MWh in se je v primerjavi z oktobrom 2020 znižala za 8 %. Cena se je v zadnjih desetih letih znatno znižala (33 % glede na začetek kurilne sezone 2011/12), cenovno ugodna je tudi začetna investicija, zato je raba zemeljskega plina v zadnjih letih konkurenčna lesnim gorivom. Glavna ovira pri zemeljskem plinu je dostopnost omrežja in dejstvo, da zemeljski plin v celoti uvažamo.

Lesna goriva so in bodo pomemben energent, predvsem na podeželju, saj omogočajo večjo energetske samooskrbnost, prispevajo k boljšemu socialno-ekonomskemu položaju ter ustvarjajo nova zelena delovna mesta. Lesna goriva so okolju prijaznejša kot fosilna goriva. Res je, da ima lahko tudi raba lesa v energetske namene negativne posledice na kakovost zraka, vendar je potrebno lesu kot energentu priznati ogljično nevtralnost ter okoljsko ustreznost. Predvsem pa je pomembna raba kakovostnih lesnih goriv v sodobnih kurilnih napravah. Emisije prašnih delcev so v času kurilne sezone pogost problem v številnih krajih v Sloveniji, zato je potrebno dodatno ozaveščanje in izobraževanje uporabnikov o kakovosti lesnih goriv, pravilnem kurjenju ter optimalnem zgorevanju v sodobnih pečeh. ■